

MILJÖ- OCH KONSUMENTNÄMNDEN

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2010

VÄSTERÅS STAD

Innehållsförteckning

Inledning	3
Nämndens ansvarsområde	4
Uppföljning av strategiska plan	5
Verksamhetsredovisning	6
Mål och målluppfyllnad	8
Medarbetare	28
Ekonomisk översikt	29

Nämndledamöter

Miljö- och konsumentnämnden till och med oktober 2010

Ordinarie ledamöter

Andreas Porswald (MP), ordförande
Magnus Ekblad (C), 1:e vice ordförande
Yngve Wernersson (S), 2:e vice ordförande
Magnus Edman (M)
Mariann Eriksson (FP)
Annelie Lahti (S)
Sjunne Johansson (S)

Ersättare

Magnus Sjöström (M)/Jörgen Andersson (M)
Ingrid Bolin (M)
Eric Söderberg (KD)
Monica Ovesjö (MP)
Anders Persson (S)/Joakim Mukuasa (S)
Agnes Andersson (S)
Fredrik Brevenäs (S)

Miljö- och konsumentnämnden från och med november 2010

Ordinarie ledamöter

Marléne Andersson (MP), ordförande
Karl Holmqvist Meyrowitsch (S), 1:e vice ordförande
Monica Stolpe Nordin (C), 2:e vice ordförande
Emil Johansson (MP)
Lars Pettersson (V)
Krister Fahlström (M)
Karl-Erik Andersson (FP)

Ersättare

Ann-Christine Björkman (S)
Ronja Gustafsson (MP)
Monica Ovesjö (MP)
Dennis Nyström (V)
Magnus Edman (M)
Johan Eriksson (M)
Eric Söderberg (KD)

Marléne Andersson,
ordförande i miljö-
och konsumentnämnden

Thomas Forsberg,
direktör

Ny organisation för livsmedelskontrollen och att Västerås diplomerades som Fairtrade City var några viktiga händelser 2010.

Miljö- och konsumentnämnden är stadens myndighet inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Via miljö- och hälsoskyddsförvaltningen bedrivs ett omfattande tillsyns- och informationsarbete rörande bland annat hälsoskydd, miljöskydd, förorenade områden, kemikalier, renhållning/avfall, livsmedel, smittskydd, tobak och receptfria läkemedel. Dessutom har nämnden ansvar för kommunens konsumentjuridiska rådgivning.

Styrning

Miljö- och konsumentnämndens verksamhet prioriteras utifrån nationella och regionala mål samt miljöprogrammet. Tillsyn och kontroll fokuseras därmed på de insatser som ger störst miljö- eller hälso nytta och därmed bästa möjliga utnyttjande av de resurser som förvaltningen förfogar över. Dessutom prövas delvis nya arbetssätt i tillsynsarbetet. För att ytterligare effektivisera och förbättra verksamheten bedrivs ett strukturerat kvalitetsarbete.

Aktuella frågor

- Kommunstyrelsen beslutade i juni 2010 att ge miljö- och konsumentnämnden i uppdrag att sätta

samman en styrgrupp för Fairtrade City med uppdrag att skapa en organisation för Fairtradearbetet. Nämnden fick också i uppdrag att via sin förvaltning bidra med en projektledare. Efter ett intensivt arbete lyckades Västerås i december bli diplomerade som Fairtrade City.

- Via en ny organisation för livsmedelskontrollen har förvaltningen fått en effektiv och riskbaserad kontroll.
- Ett stort exploateringsstryck i området med förorenad mark medför att förvaltningens engagemang i frågor med koppling till förorenade områden är fortsatt stort. Förutom markföreningarnas betydelse i plansammanhang inkommer regelbundet underrättelser om nyupptäckta föroreningar och anmälningar om efterbehandlingsåtgärder.
- I Västerås stads miljöprogram finns ett inriktningsmål som handlar om radon. Miljö- och konsumentnämnden är den myndighet som har ansvar för den operativa tillsynen. Under våren 2007 beslutade kommunstyrelsen att anta en handlingsplan för radon. I handlingsplanen ingår en tidsplan för mätning och åtgärder i skolor, förskolor, flerbostadshus och småhus. Under

2010 fokuserade förvaltningen på att få grepp om radonsituationen i flerbostadshus. Samtidigt har föreläggande om mätning och sanering på skolor och förskolor fortsatt.

- Det avloppsprojekt som pågått sedan tio år tillbaka har liksom föregående verksamhetsår haft stor effekt. Antalet ansökningar har varit fortsatt högt och 2009 beslut om tillstånd för helt nya tidsenliga avloppsanläggningar har tagits under året. Dessutom har 60 hushåll anslutit sig till det kommunala avloppsnätet som håller på att byggas i Harkie/Kärrbo. Arbetet med att få samtliga enskilda avlopp att uppnå modern standard anses som avslutat. Endast ett fåtal fastigheter återstår att åtgärda och dessa fastigheter kan hanteras inom den ordinarie tillsynen.
- En ny partikelmätare som klarar av att mäta PM10 och PM2,5 enligt nya miljö kvalitetsnormen har införskaffats och testkörts under året.
- Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen inklusive den konsumentjuridiska rådgivningen har under 2010 genomfört ett antal informationsinsatser riktade såväl mot västeråsarna som mot verksamheter.
- Med en förvaltning av vår storlek och med en relativt ung personal sker ständiga förändringar inom personalstyrkan. Detta har tillsammans med omvärldsförändringar inneburit omprioriteringar i verksamhetsplanen. Trots detta blir bedömningen att planen i huvudsak genomförts och att målen därför uppfyllts på ett tillfredsställande sätt.

NÄMNDENS ANSVARSOMRÅDE

Miljö- och konsumentnämnden är en myndighet som har tillsyns- och prövningsansvar inom följande verksamhetsområden:

- hälsoskydd
- miljöskydd
- förorenade områden
- kemikalier
- renhållning/avfall
- livsmedel
- smittskydd
- strålskydd
- receptfria läkemedel
- tobak

Nämnden erbjuder dessutom konsumentjuridisk rådgivning.

Nämnden medverkar aktivt i samhällsplaneringen genom deltagande i interna styr- och projektgrupper och som remissinstans i plan- och bygglovsärenden.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen arbetar inom ett brett område och ansvaret som tillsynsmyndighet tenderar att öka för varje år. Dessutom finns inom förvaltningen ambitionen att arbeta mer förebyggande och på så sätt undvika miljöproblem i framtiden. Detta innebär att det är nödvändigt att lägga upp långsik-

tiga strategier för tillsyn och övrigt arbete. Mycket energi läggs på att planera och följa upp verksamheten. Förvaltningen har de senaste åren vidareutvecklat den modell för prioritering av verksamheten utifrån de nationella, regionala och lokala miljömål som började användas 2004.

Vision

En god livsmiljö – vår drivkraft.

Verksamhetsidé

Miljö- och konsumentnämnden ska med stöd av lagstiftningen skydda människors hälsa och miljön i Västerås. Vår uppgift är att bidra till ett hållbart Västerås med säkra livsmedel och ett gott konsumentskydd. I vårt arbete har vi nationella mål och Västerås stads miljöprogram som drivkraft.

Omvärldsanalys

Förvaltningens verksamhet är till mycket stor del styrd av lagar med följdförfattningar. Inom miljö- och hälsoskyddsområdet sker ett succes-

sivt införande i svensk lagstiftning av EG-direktiv och beslut. Inte minst inom livsmedels-, kemikalie- och avfallsområdet har beslut inom EU förändrat vår lagstiftning på senare år.

De miljökvalitetsnormer som införts inom hela EU-området har karaktären av "flerstegs-raketer", vilket innebär att successiva skärpningar kommer att ske de närmaste åren inom bland annat luft- och bullerområdena. Dessa skärpningar får följderna för kommunen i ett bredare perspektiv vad gäller planläggning och trafikplanering och får även följderna för miljö- och hälsoskyddsförvaltningen som myndighet.

Vattendirektivet som implementerades för några år sedan kommer successivt att få ökad betydelse för kommunen. En kommunomfattande vattenplan håller på att arbetas fram. Vattenplanen är en av flera handlingsplaner som är knutna till Västerås stads miljöprogram.

Det pågår också ett arbete med att ta fram en VA-plan. VA-planen ska fungera som ett underlag vid samhällsplanering men också innehålla en lista för vilka områden som ska prioriteras vid utbyggnad av kommunalt VA.

UPPFÖLJNING AV STRATEGISK PLAN

I juni 2007 antog kommunfullmäktige en Strategisk plan för perioden 2008–2011. Även om miljö- och konsumentnämnden inte har huvudansvaret för något av de beslutade inriktningsmålen berörs vi på olika sätt.

Expansiv och företagervänlig

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen deltar aktivt i stadens planarbete, där frågor om såväl ny bostadsbebyggelse som nya industri- och handelsområden och infrastruktursatsningar behandlas. Förvaltningen är även representerad i den interna "Näringslivsakuten", som bland annat diskuterar företagsetableringar i tidiga skeden. I rollen av myndighet avger vi remissyttranden i tillståndsärenden och hanterar inkomna anmälningar. Nämnden har antagna mål beträffande handläggningstider för inkomna ärenden.

Miljövänlig

Hela den tillsynsverksamhet miljö- och konsumentnämnden bedriver har direkt eller indirekt bäring på detta inriktningsmål.

Kunskap och lärande för livet

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen är en oerhört kunskapsintensiv verksamhet bland annat utifrån de ständiga förändringar som sker i lagstiftning och rättspraxis. I övrigt är inte miljö- och konsumentnämnden direkt berörd av det aktuella inriktningsmålet.

Trygg, trivsamt, tillgängligt

En stor del av miljö- och hälsoskyddsförvaltningens tillsynsverksamhet berör frågor som platsar under detta inriktningsmål. Exempel på delverksamheter med koppling till inriktningsmålet:

- Tillsyn på förskolor, skolor, äldreboenden och andra former av boenden samt inom områdena livsmedel, vatten, miljöfarlig verksamhet, förorenade områden etcetera. (Trygg)
- Den konsumentjuridiska rådgivningen till allmänhet och företagare. (Trygg)
- Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens information på webben samt det intensiva arbete som pågår för att via nya e-tjänster öka allmänhetens och olika verksamhetsutövers möjligheter till enklare, effektivare och säkrare ärendehantering och information. (Tillgänglighet)

Kvalitetsutveckling

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har ett integrerat ledningssystem för kvalitet, miljö och arbetsmiljö. Inom ramen för ledningssystemet sker ett kontinuerligt förbättringsarbete i syfte att hitta förenklingar och effektiviseringar i verksamheten. Den största miljöpåverkan från miljö- och hälsoskyddsförvaltningens verksamhet sker genom konsekvenserna av de beslut som nämnden fattar, det vill säga de indirekta miljöaspekterna. Genom en tydlig verksamhetsstyrning inom ramen för ledningssystemet säkras att besluten går i rätt riktning och därmed bidrar till en hållbar utveckling i Västerås.

Uppföljning av handikappolitiskt program

I verksamhetsplanen för 2010 fanns flera aktiviteter med koppling till det handikappolitiska programmet. I verksamhetsredovisningen nedan kan särskilt nämnas inspektioner av skolor och förskolor, tillsyn med fokus på egenkontroll hos dem som säljer tobak, kvällstillsyn av restauranger, diskotek och pubar i samarbete med andra myndigheter, bland annat med avseende på höga ljudnivåer samt tillsyn över höga ljudnivåer i samband med Västerås Cityfestival.

VERKSAMHETSREDOVISNING

Viktiga händelser och förändringar

Information

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen inklusive den konsumentjuridiska rådgivningen har under 2010 genomfört flera informationsaktiviteter riktade såväl mot västeråsarna som mot verksamheter.

I april genomfördes en utbildning för verksamhetsutövare som driver badanläggningar. Under dagen fick deltagarna information om skötsel och underhåll av bassängbad.

Konsumentjuridisk rådgivning gjorde under våren en satsning mot den problematik som finns i boendefrågor. Många konsumenter och hantverkare kommer i tvist och ofta finns inga skriftliga avtal att falla tillbaka på. En broschyr med information inför att anlita en hantverkare togs fram och i denna fanns även ett avtal medskickat. Detta placerades ut till näringsidkare runt om i staden där konsumenter köper material till renovering. Aktiviteten marknadsfördes även med en radioslinga på Mix Megapol.

Konceptet Mera Koma, en serie föreläsningar riktade mot gymnasieelever, har etablerats inom konsumentjuridisk rådgivning.

Föreläsningsserien tar upp både hushållsekonomi och konsumenträtt och har fått väldigt bra betyg av såväl elever som lärare.

Under året har konsumentjuridisk rådgivning även varit en del i Integrationsenhetens program för nyanlända flyktingar. Detta är särskilt glädjande då det är deltagarna själva som kommer med önskemål om vilka föreläsare de vill ska komma. Det har varit mycket positiva omdömen efter föreläsningarna och deltagarna vill gärna att dessa föreläsningar fortsätter även under 2011.

Diplomering Fairtrade

Västerås diplomerades den 4 december 2010 som Fairtrade City. Diplomeringen ges till de kommuner i Sverige som engagerar sig för en etisk konsumtion och innebär att kommu-

terna lever upp till ett antal kriterier som bland annat rör upphandlingen av rättvisemärkta produkter. Arbetet genomförs genom informations-spridning om etisk konsumtion och kommunernas utbud av etiskt märkta produkter i kaféer, restauranger, butiker, hotell och på arbetsplatserna. Arbetet leds av en styrgrupp med representanter från handel och förtroendevalda och samordnas av en projektledare från miljö- och hälsoskyddsförvaltningens konsumentjuridiska rådgivning.

Ny organisation för livsmedelskontrollen

En ny organisation för livsmedelskontrollen genomfördes under 2010. För att få en effektiv kontroll har inspektörerna indelats i en grupp för planerad kontroll och en grupp som tar emot inkommande ärenden. Kontrollerna genomförs som så kallad riktad kontroll. Det innebär att man under en viss period går igenom anläggningar inom en viss bransch, och har samma fokus vid alla inspektioner. Därmed har det blivit en effektiv och riskbaserad kontroll som medfört att antalet kontroller ökat från cirka 400 under 2009 till cirka 700 under 2010.

E-tjänst registrering av livsmedelsverksamhet

Innan en livsmedelsverksamhet får påbörjas måste den vara registrerad. Anmälan om registrering ska göras av helt nya anläggningar och vid ägarbyten i befintliga livsmedelslokaler. För att underlätta för företagen lanserades i september en ny e-tjänst för registrering av livsmedelsverksamhet.

Tillsynskampanj riktad mot återförsäljare av träskyddsbehandlat virke

Förvaltningen genomförde under sommaren ett tillsynsprojekt med fokus på träskyddsbehandlat virke. Projektet gick ut på att kontrollera märkningen, överlåtelsen och hanteringen av produkterna i detaljhandeln. Förvaltningen inspekterade sju

återförsäljare. Slutsatsen av projektet är att reglerna om träskyddsbehandlat virke i stort sett följs ute hos återförsäljarna.

Tillsyn på verksamheter som överlåter särskilt farliga kemikalier

Projektet innebar tillsyn över verksamheter som innehar tillstånd att sälja särskilt farliga kemikalier. Förvaltningen inspekterade sex olika återförsäljare. Vid inspektionen kontrollerades bland annat att produkterna förvarades korrekt och att återförsäljarna följde reglerna om anteckningsskyldighet. Återförsäljarna följer generellt de regler som gäller samt villkoren i sina tillstånd.

Receptfria läkemedel

Under 2009 infördes en ny lagstiftning om receptfria läkemedel. Därmed upphörde apoteksmonopolet i Sverige, vilket medför att försäljning av receptfria läkemedel nu även får ske i andra försäljningsställen utöver apoteken. Kommunfullmäktige har utsett miljö- och konsumentnämnden till ansvarig förvaltning för kontroll av försäljning av receptfria läkemedel. Under hösten 2010 har samtliga verksamheter som säljer receptfria läkemedel besökts. Syftet med besöken har varit att få en samlad bild av hur försäljningen av läkemedel ser ut och konstatera de största bristerna. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har tagit fram en egen checklista som har använts vid inspektionerna. De största bristerna har bestått av att det saknas komplett dokumentation för rutiner beträffande hantering av läkemedlen samt skyltning om långtidsförbud för nikotinläkemedel. Enstaka brister har vidarebefordrats till Läkemiddelverket.

U-objektstillsyn

2010 fortsatte förvaltningen med att genomföra områdesvisa inspektioner av U-objekt. Alla handläggare som på något sätt arbetar med miljöfarliga verksamheter deltog. Syftet med dessa gemensamma inspektioner är

bland annat att det ska bli effektivt, att vi ska få information om ett helt område samt ökad samsyn. Inspektionerna utfördes under en dag samt med uppföljning av två inspektörer. Totalt inspekterades 20 mindre verkstäder och liknande miljöfarliga verksamheter.

Nationellt fastighetsägareprojekt

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen deltar i ett nationellt tillsynsprojekt under 2010/2011. Projektet har initierats av Socialstyrelsen och riktas till fastighetsägare för hyres- och bostadsrätter.

Arbetet inleddes under våren 2010 med en webbaserad enkät. Frågorna till fastighetsägarna handlade bland annat om fastighetsunderhåll/kontroll och hur klagomål hanteras i boendemiljön samt mätning och sanering av radon.

De inlämnade uppgifterna granskades under hösten och cirka 60 fastighetsägare valdes ut för inspektion. Inspektionerna påbörjades under hösten och fortsätter under första kvartalet 2011.

Radon

I Västerås stads miljöprogram finns ett inriktningsmål som handlar om radon. Miljö- och konsumentnämnden är den myndighet som har ansvar för den operativa tillsynen. Under våren 2007 beslutade kommunstyrelsen att anta en handlingsplan för radon. I handlingsplanen ingår en tidsplan för mätning och åtgärder i skolor, förskolor, flerbostadshus och småhus.

Tidigare år har förvaltningen fokuserat på kommunens småhus. Under 2010 fokuserade förvaltningen på flerbostadshusen. Samtliga fastighetsägare till flerbostadshus samt alla bostadsrättsföreningar har fått redogöra för mätning och sanering av radon i sina fastigheter (se även rubriken Fastighetsägareprojekt). Samtidigt har föreläggande om mätning och sanering på skolor och förskolor fortsatt.

Cirka 17 700 småhus har radonmätts sedan miljö- och hälsoskyddsförvaltningen 1990 årligen började inventera olika områden i kommunen. Det finns cirka 4 200 småhus och hyresbostäder som har förhöjda radonvärden.

Obligatorisk inventering och sanering av PCB i byggnader

PCB, som är ett erkänt miljögift, användes i bygg- och elbranschen under främst 1950-, 60- och 70-talen. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har sedan slutet av 1990-talet uppmanat ägare av flerbostadshus, byggda under denna period, att inventera sina fastigheter med avseende på PCB i fogmassor. Genomförda inventeringar har även lett till att PCB-sanering skett i vissa fall.

Sedan 1 mars 2007 gäller en ny PCB-förordning, som ställer krav på obligatorisk inventering och sanering av PCB i fog- och golvmassor. Flerbostadshus, industribyggnader liksom andra typer av anläggningar berörs. Inventeringar skulle ha varit genomförda senast 30 juni 2008. Efter ändring i förordningen under 2010 gäller att saneringar, i de fall PCB i högre halter hittats, ska vara genomförda senast 30 juni 2014 alternativt 2016.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har under 2010 fortsatt arbetet med att informera berörda fastighetsägare om kraven. Cirka 900 inventeringar har redovisats till miljö- och hälsoskyddsförvaltningen. Förvaltningen har följt upp ärenden där inventeringsresultat eller åtgärdsplan inte redovisats. Tio förelägganden om inventering eller åtgärdsplan har utfärdats, varav några förenats med viten. Det är också flera fastighetsägare som redan nu har börjat sanering av sina fastigheter, vilket har medfört att miljö- och hälsoskyddsförvaltningen under året handlagt drygt tio anmälningar om sanering samt granskat ett tjugotal saneringsredovisningar. Flertalet av de senare berör kommunala fastigheter.

Förorenade områden

I samband med exploateringarna för bostadsbyggande har saneringsarbetet fortsatt utmed centrala målarstranden. Under året har Mälarenergi AB avslutat sanering av det före detta gasverket vid Målarstranden. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet men förvaltningen har varit delaktig i projektet. Inom Västerås oljehamnsområde har nya undersökningar påbörjats vid nedlagda depåer. Ansvarsutredningar för verksamheterna inom området har också påbörjats. Flera av delområdena vid Målarstranden är eller har varit prioriterade enligt länets prioriteringslista eller stadens handlingsplan för förorenade områden.

Vid det före detta laboratoriet inom Kopparlunden har fortsatta undersökningar med inriktning på klorerade kolväten genomförts och en fördjupad riskbedömning tagits fram inför förändrad markanvändning. Ett annat ärende inom Kopparlunden med undersökning och sanering av förorenad byggnad samt mark inför förändrad markanvändning har påbörjats. Uppföljande inomhusmätningar har skett i ny- och ombyggda lokaler inom området.

Fördjupade undersökningar av föroreningar med klorerade kolväten har genomförts med statliga bidrag vid den före detta kemtvättanläggningen i Hamre.

MÅL OCH MÅLUPPFYLLNAD

I april 1999 antog Riksdagen 15 nationella miljö kvalitetsmål som Västerås stad, liksom alla Sveriges kommuner, ska arbeta för att uppfylla. Ett 16:e mål, om den biologiska mångfalden, antogs i november 2005. Miljö- och konsumentnämnden arbetar dessutom med egna mål inom områdena livsmedel, smittskydd, tobak, konsumentjuridisk rådgivning och ständig förbättring. Miljö- och konsumentnämndens verksamhetsberättelse har därför ett upplägg som knyter an till dessa mål. I texten anges först det nationella miljö kvalitetsmålet och därefter miljö- och konsumentnämndens mål för samma område. Därefter följer en beskrivning över måluppfyllelsen.

1. Begränsad klimatpåverkan

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Koldioxidhalterna ska minska genom tillsyn av miljöfarliga verksamheter samt via medverkan i stadens planarbete.
- Energiförbrukningen ska minska i verksamheter som nämnden bedriver tillsyn över.

Problemområde	Mål 2010	Aktivitet	Måluppfyllelse	Nationella mål som berörs
Energi.	Minska energianvändningen i verksamheter.	Delta i energikartläggningar på B-verksamheter tillsammans med länsstyrelsen.	Förvaltningen har besökt verksamheter tillsammans med Energikontoret i projektform. Projektet fortsätter 2011.	1

Övriga händelser

Förvaltningen har deltagit i stadens arbete med att ta fram en klimatstrategi för Västerås. Klimatstrategin har delats upp i tre delar: energi, transport och jordbruk. Olika åtgärdsförslag har tagits fram i arbetsgrupperna för att sedan värderas utifrån klimatnytta. Arbetet fortsätter även under 2011.

2. Frisk luft

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Nämnden ska bidra till minskade utsläpp av organiska lösningsmedel, kväveoxider och partiklar till luft.

Problemområde	Mål 2010	Aktivitet	Måluppfyllelse	Nationella mål som berörs
Samtliga problemområden.	Västeråsaren har tillgång till aktuell information om luftstatusen i Västerås.	Publicera information på vasteras.se.	Västeråsbarometern uppdaterad.	2
	Västerås stad har en luftövervakningsplan.	Framtagande av luftövervakningsplan.	Avvaktar framtagande av handlingsprogram för luftkvalitet.	2
	Ökat samarbete i luftfrågor.	Tillsammans med berörda förvaltningar och bolag samt luftvårdsförbundet utveckla samarbetet inom luftområdet.	Deltagit i framtagandet av Trafikplan. Projektansvarig för framtagande av handlingsprogram för luftkvalitet.	2

Övriga händelser

En ny partikelmätare som klarar av att mäta PM10 och PM2,5 enligt miljökvalitetsnormen har införskaffats och testkörts under året. Testet visar på att mätinstrumentet fungerar väl för stadens behov.

Uppdatering av emissionsdatabasen Enviman har pågått under året.

Alla emissionskällor har uppdaterats och enbart väglänkar utan fordonsmätningar återstår att läggas in.

Ett arbete i samverkan med Stadsbyggnadskontoret, tekniska nämndens stab och stadsledningskontoret har inletts för att ta fram ett handlingsprogram för luftkvalitet.

3. Bara naturlig försurning

Målet var inte prioriterat 2010 men ingick delvis i löpande tillsyn och i samband med planarbete.

Luftvårdsförbundet i Västmanland genomför mätningar i länet för att se belastningen av försurande ämnen.

4. Giftfri miljö

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Minska användningen av kemikalier som kan hota människors hälsa och miljön eller den biologiska mångfalden i Västerås.
- Tillförseln av metaller till Mälaren ska minska genom tillsyn av miljöfarliga verksamheter.
- Förorenade mark- och vattenområden ska identifieras, undersökas och vid behov efterbehandlas eller på annat sätt skyddas så att spridning av föroreningar inte sker.

Problemområde	Mål 2010	Aktivitet	Måluppfyllelse	Nationella mål som berörs
Förorenade områden.	Förorenade områden.	Minska spridning av föroreningar från kända förorenade områden i enlighet med stadens handlingsplan för förorenade områden och länets prioriteringslista.	En provtagningsplan för Östra Verken i Skultuna har tagits fram inför undersökningar 2011. Undersökningen vid Hamre gård har avslutats under året. Fördjupad riskbedömning av laboratoriet inom Kopparlunden har gjorts. Två undersökningar i verksamhetsområden för oljelagring har påbörjats under året. Kontrollprogram pågår inom Lögarängsområdet där en delsanering tidigare genomförts. Ytterligare en delsanering inom Öster Mälarstrand har påbörjats.	4
	Förorenade områden.	Minska spridning av klorerade kolväten i enlighet med nämndens handlingsplan.	Fördjupade undersökningar har genomförts vid nedlagda kemtvättverksamheter på Tunbytorp.	4
	Förorenade områden.	Genom samverkan i länet initiera bättre riskbedömningar av gamla nedlagda deponier inom kommunen.	Ett inledande seminarium hölls för länets kommuner i januari. En sammanställning har skett av de nedlagda deponier som prioriteras för inventering. Under året har upphandling av MIFO-inventering av dessa skett. Inventeringen genomförs under 2011.	4
Hantering av kemikalier i verksamheter.	Avlägsna PCB i fastigheter.	Handlägga inkomna saneringsanmälningar och uppföljning av förelägganden om inventering och inkomna åtgärdsplaner.	Uppföljning har skett av de vitesförelägganden om PCB-inventering som nämnden beslutade om i december 2009. Tio beslut om förelägganden att redovisa PCB-inventering eller åtgärdsplan för PCB har fattats, några förenade med vite. Drygt tio anmälningar om PCB-sanering har handlagts.	4
	Minska miljöpåverkan från miljöfarliga verksamheter genom besök på alla A- och B-verksamheter samt 75 % av alla C-verksamheter.	Tillsyn av A-, B- och C-verksamheter.	Tillsyn har skett i 94 % av A- och B-verksamheterna, vilket motsvarar 32 inspektioner, och 80 % av C-verksamheterna, vilket motsvarar 128 inspektioner.	1-13, 15
	Minska påverkan på människors hälsa och miljö från verksamheter genom bolagens produktval utifrån egenkontrollen.	Tillsyn av A-, B- och C-verksamheter med inriktning mot hantering av kemikalier utifrån företagens egenkontroll (Ca 10 företag).	Tillsyn i drygt 15 verksamheter under 2010. Totalt har projektet bedrivit tillsyn i 45 verksamheter.	4

Problemområde	Mål 2010	Aktivitet	Måluppfyllelse	Nationella mål som berörs
Hantering av kemikalier i verksamheter.	Minska påverkan på människors hälsa och miljö från verksamheters utsläpp till dagvatten.	Medverka i framtagandet av stadens dagvattenstrategi.	Förvaltningen deltar aktivt i stadens grupp för arbete med dagvatten.	4, 7, 8, 9
	Minska påverkan på människors hälsa och miljö från särskilt farliga produkter, genom säker hantering samt produktval.	Tillsyn av företag som överlåter särskilt farliga kemiska produkter.	Tillsyn har skett på sex bolag som överlåter särskilt farliga kemikalier. Förvaltningen har även yttrat sig i fyra tillståndsärenden.	4
	Minska påverkan från miljöfarliga verksamheter.	Områdesvisa inspektioner av U-objekt (Ca 25 företag).	Ca 20 inspektioner utfördes 2010 under en inspektionsdag.	4
	Öka verksamheters kunskap om risker och ansvar för verksamheten.	Ta fram underlag för tillsyn av egenkontrollens riskinventering.	Planering utfördes internt för tillsynsprojekt inför 2011.	
	Öka kunskapen om användningen av VOC.	Ta fram underlag för en utbildningsdag om VOC-tillsyn för inspektörer i länet samt samla in underlag från aktuella företag om deras VOC-förbrukning.	Behovet av utbildningen har uteblivit, då det efter genomgång av alla verksamheter visade sig att få företag berörs av VOC-direktivet.	1,2,4

Övriga händelser

Tillsyn av verksamheters kemikalier

Detta uppföljningsprojekt avslutades 2010 och har haft målet att bland annat öka verksamhetsutövarnas förståelse för och användning av säkerhetsdatablad. Syftet var också att förbättra egenkontroll med hantering och förvaring av kemikalier samt att initiera utfasning och riskminskning. Som hjälp vid tillsynen togs en checklista fram med tillhörande handledning. I projektet har de sista kvarvarande drygt 15 verksamheterna följts upp och inspekterats under 2010. Totalt har cirka 45 verksamheter ingått i projektet.

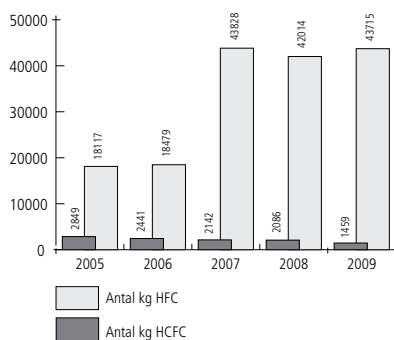
5. Skyddande ozonskikt

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Den installerade mängden HCFC i kyl-, värmepumps- och klimat- anläggningar ska årligen minska, jämfört med 1996 års nivå.
- Utsläpp av ozonnedbrytande ämnen ska ha upphört 2010.

Problemområde	Mål 2010	Aktivitet	Måluppfyllelse	Nationella mål som berörs
Utsläpp av ozonnedbrytande ämnen från verksamheter.	Minska utsläpp av ozonnedbrytande ämnen genom att informera verksamhetsutövare om gällande bestämmelser.	Genom annonsering nå ut till de verksamheter som inte känner till bestämmelserna om anmälningsplikt och årlig rapportering av köldmedieanvändning.	Annonsering är genomförd.	5

INSTALLERADE MÄNGDER FC I VÄSTERÅS

Anläggningar med HCFC har tagits ur bruk eller konverterats till HFC, vilket ger en något minskad mängd HCFC samt en något ökad mängd HFC. Några nya anläggningar har också anmälts. Observera att ovanstående diagram är baserat på 2009 års inrapporterade siffror.

6. Säker strålmiljö

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Nämnden ska bevaka att västeråsarna inte utsätts för skadlig strålning.

Målet har inte varit prioriterat 2010 men har delvis ingått i löpande tillsyn.

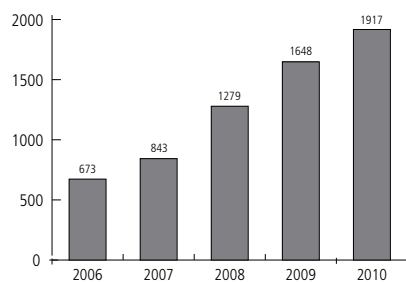
7. Ingen övergödning

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Utsläppen av näringsämnen till Mälaren ska minska.
- Senast 2010 ska samtliga avlopp i Västerås uppfylla gällande krav enligt miljöbalken.

Problemområde	Mål 2010	Aktivitet	Måluppfyllelse	Nationella mål som berörs
Enskilda avlopp.	Minska utsläppen av näringsämnen till Mälaren genom att följa nämndens handlingsplan för avloppsprojektet.	De fastighetsägare som fått påminnelse och ej åtgärdat ska få ett föreläggande.	140 fastigheter har fått föreläggande. Därutöver har 85 fastigheter avfärdats från projektet eftersom de redan har en godkänd reningsanläggning eller inte har indraget vatten i huset. Av fastigheterna som omfattas av avloppsprojektet återstår ca 100 st som behöver utredas vidare samt 400 st som berörs av VA-planens områden.	7, 8, 9
		De fastighetsägare som fått föreläggande om förbud, men inte gjort någon åtgärd, ska få ett föreläggande med vite.	Det har inte behövts förelägga någon med vite.	7, 8, 9
		Delta i stadens arbete med VA-utbyggnadsplan.	Arbetsgruppen har identifierat ett antal områden som gruppen bedömer vara av sådan karaktär att staden har ett ansvar för VA-frågan utifrån lagen om allmänna vattentjänster.	7, 8, 9

ANTAL SANERADE AVLOPP

Antalet avloppsansökningar har fortsatt varit högt under 2010. Troligen har den riktade information som förvaltningen skickat till berörda fastighetsägare haft stor genomslagskraft.

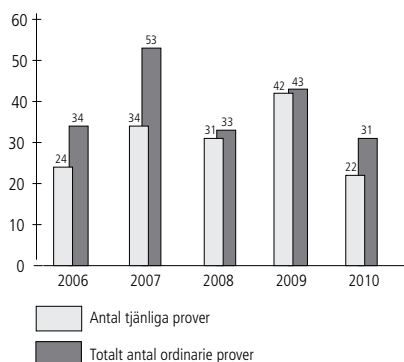
8. Levande sjöar och vattendrag

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Nämnden ska medverka till att sjöars, stränders och vattendrags stora betydelse för friluftslivet och djur- och växtlivet värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt.
- Nämnden ska bevaka att samtliga badplatser håller hög badvattenkvalitet.

Problemområde	Mål 2010	Aktivitet	Måluppfyllelse	Nationella mål som berörs
Alla problemområden.	Samverka med övriga förvaltningar om att ta fram en vattenplan.	Delta i arbetet med att ta fram en vattenplan för Västerås.	Förvaltningen har aktivt deltagit i arbetet med att ta fram en vattenplan bland annat genom att skriva textunderlag.	8-11
	Samverka med övriga förvaltningar inom natur- och kulturmiljöområdet.	Delta i stadens natur- och kulturmiljögrupp (NKM) och besvara planremisser.	Förvaltningen har aktivt deltagit i arbetet i NKM-gruppen samt avgett remissyttranden i planärenden.	8,11-13

STRANDBAD

Övriga händelser

Vattenplan

Arbetet med att ta fram en vattenplan för Västerås fortsatte under 2010. Arbetsgruppen har arbetat intensivt under året med att ta fram förslag på mål och åtgärder i planen. Målet är att alla stadens förvaltningar i framtiden ska jobba ännu mer aktivt för att minska påverkan på yt- och grundvatten av bland annat gifter och näringsämnen. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har en viktig roll i detta arbete.

För att kontrollera att badvattenkvaliteten vid de större strandbaden håller en godtagbar kvalitet sker provtagning regelbundet under badsäsongen. Ett av baden provtas varannan vecka (Björöbadet), medan övriga officiella bad provtas var tredje vecka. Nyckeltalet visar att 61 procent av de ordinarie proverna (31 st) som tagits under badsäsongen 2010 var "tjänliga", 29 procent (9 st) var "tjänliga med anmärkning". Innan badsäsongen började togs 10 så kallade referensprover. Räknas dessa med i statistiken blir resultatet något bättre: 78 procent tjänliga och 22 procent tjänliga med anmärkning. Ytterligare sju inofficiella friluftsbad har provtagits en gång under badsäsongen. Samtliga av dem bedömdes vara tjänliga.

9. Grundvatten av god kvalitet

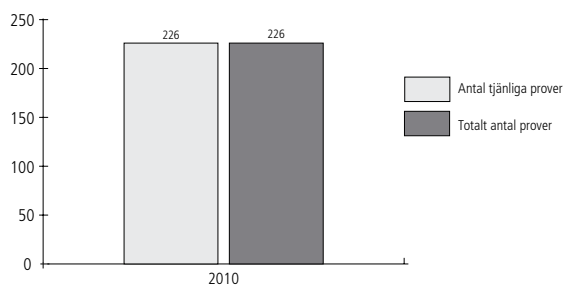
Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Västeråsarna ska ha tillgång till dricksvatten av god kvalitet.
- Nuvarande och framtida dricksvattentäkter ska skyddas.

Målet har inte varit prioriterat 2010 men har delvis ingått i löpande tillsyn.

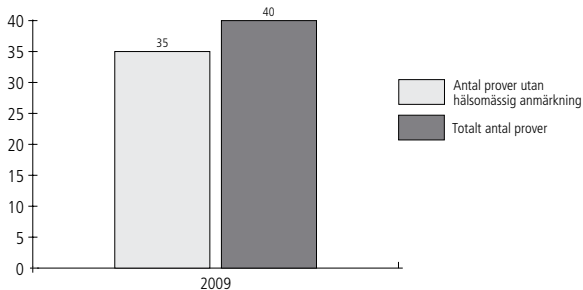
Övriga händelser

KEMISKA DRICKSVATTENPROV UTAN HÄLSOMÄSSIG ANMÄRKNING VID ALLMÄNNA ANLÄGGNINGAR

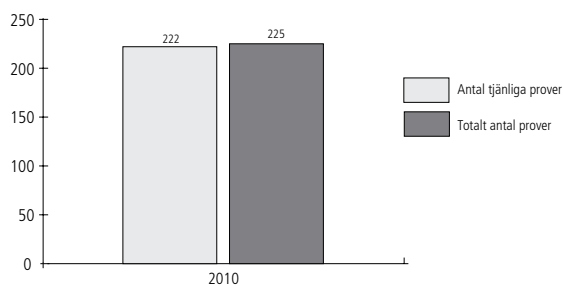
Av de 226 kemiska proverna har samtliga bedömts som tjänliga utan hälsomässig anmärkning.

KEMISKA DRICKSVATTENPROV UTAN HÄLSOMÄSSIG ANMÄRKNING VID ICKE ALLMÄNNA (ÖVRIGA) ANLÄGGNINGAR

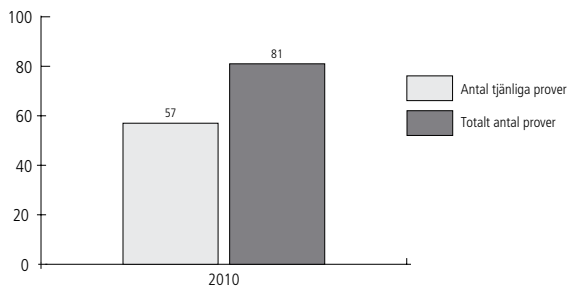
Tre anläggningar har anmärkning på fluoridhalten (7 prov) vilket ger en hälsomässig anmärkning. En anläggning har haft höga arsenikhalter vid två tillfällen då arsenikreningen inte fungerade. Det är också flera anläggningar som har estetiska och tekniska anmärkningar som i sig inte påverkar vattnets drickbarhet.

TJÄNLIGA DRICKSVATTENPROV AV ANTAL MIKROBIOLOGISKA PROV VID ALLMÄNNA ANLÄGGNINGAR

Dricksvattnets kvalitet vid de allmänna (kommunala) anläggningarna kontrolleras genom regelbunden provtagning. På ledningsnätet har 225 mikrobiologiska prover uttagits, och av dessa har 98,5 procent bedömts som tjänliga.

TJÄNLIGA DRICKSVATTENPROV AV ANTAL MIKROBIOLOGISKA PROV VID ICKE ALLMÄNNA (ÖVRIGA) ANLÄGGNINGAR

10. Hav i balans samt levande kust och skärgård

Målet har beaktats indirekt genom nämndens arbete under målet Levande sjöar och vattendrag och Ingen övergödning.

11. Myllrande våtmarker

Målet har inte varit prioriterat 2010 men ingår delvis i löpande tillsyn och i samband med planarbete. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen deltar även i stadens natur- och kulturmiljögrupp.

12. Levande skogar

Målet har inte varit prioriterat 2010 men ingår delvis i löpande tillsyn och i samband med planarbete. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen deltar även i stadens natur- och kulturmiljögrupp.

13. Ett rikt odlingslandskap

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Nämnden ska verka för ett rikt växt- och djurliv och en varaktigt frisk, livskraftig och attraktiv miljö för västeråsarna.

Målet har inte varit prioriterat 2010 men ingår delvis i löpande tillsyn och i samband med planarbete. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen deltar även i stadens natur- och kulturmiljögrupp (NKM).

14. Storslagen fjällmiljö

Ingår inte i miljö- och konsumentnämndens verksamhet.

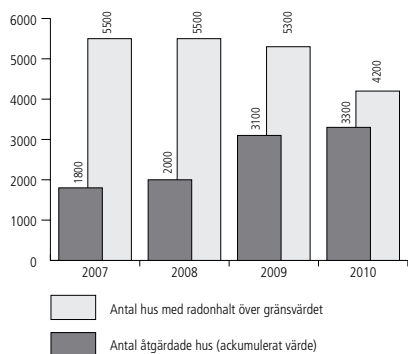
15. God bebyggd miljö

Miljö- och konsumentnämndens mål:

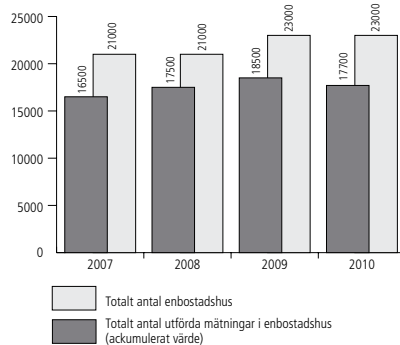
- Nämnden ska medverka till en god folkhälsa i enlighet med Folkhälso-program för Västerås. Hälsan hos barn och ungdomar ska särskilt beaktas.
- Nämnden ska i sitt tillsynsarbete eftersträva att ingen utsätts för skadliga ljudnivåer.
- Senast 2010 ska alla skolor och förskolor ha radonhalter under gällande riktvärde.
- Nämnden ska i tillsynsarbetet medverka till att intentionerna i EU:s avfallshierarki följs.

Problemområde	Mål 2010	Aktivitet	Måluppfyllelse	Nationella mål som berörs
Ventilation med flera problemområden.	Genom deltagande i säkerhetsronder bevaka att ingen utsätts för hälsorisker i kommunala verksamheter.	Delta i 3-5 av de kommunala säkerhetsronderna.	4 genomförda inspektioner.	15
	Genom tillsyn säkerställa att ingen utsätts för hälsorisker i skolor.	Inspektioner av skolor enligt flerårsplan.	46 genomförda inspektioner.	15
	Genom tillsyn säkerställa att ingen utsätts för hälsorisker i förskolor.	Inspektioner av förskolor enligt flerårsplan.	39 genomförda inspektioner.	15
	Genom systemtillsyn bevaka att ingen utsätts för hälsorisker i flerbostadshus.	Delta i nationellt tillsynsprojekt med inriktning mot flerbostadshus. Utskick av frågeformulär till fastighetsägare.	Webbenkät har skickats till ca 700 fastighetsägare och bostadsrättsföreningar.	15
Radon.	Förhindra att västeråsarna utsätts för radonhalter över riktvärdet genom miljöprogrammets handlingsplan för radon.	Riktad information till de fastighetsägare som har förhöjda värden i sina småhus.	Information om radonsanering i samband med mätresultatet.	15
	Samtliga förskolor och skolor ska ha ett radonvärde under riktvärdet 200 Bq/m ³ .	Uppföljning av mätning/sanering på förskolor/skolor.	Av ca 235 skolor och förskolor återstår ca 30 som ska mäta/sanera.	15
	Förhindra att västeråsarna utsätts för radonhalter över riktvärdet genom miljöprogrammets handlingsplan för radon.	Uppföljning av antal mäta/sanerade flerfamiljshus.	Webbenkät har skickats till ca 700 fastighetsägare. Av 520 svarande beräknar 138 att mäta och sanera först efter år 2012.	15
Avfall från hushåll.	Genom samverkan förbättra insamlingen av returpapper och förpackningar.	Delta i kommunens samråd med Förpacknings- och tidningsinsamlingen.	Ett samråd har genomförts hösten 2010. Ännu har ingen ny återvinningsstation tagits i bruk.	15
	Genom samverkan och tillsyn minska nedskräpning och kommunal städning av nedskräpade områden.	I samarbete med andra berörda förvaltningar bedriva tillsyn för att minska nedskräpning vid bostadsområden.	Gemensamma inspektioner har genomförts tillsammans med tekniska nämndens stab vid fyra platser. Planering för en gemensam kampanj under 2011 har påbörjats.	15

Problemområde	Mål 2010	Aktivitet	Måluppfyllelse	Nationella mål som berörs
Avfall från verksamheter.	Genom tillsyn och samverkan säkra att avfallshanteringen i samband med rivningar sker i överensstämmelse med gällande lagstiftning.	Delta i länsprojekt med inriktning på rivningsavfall.	Ett inledande seminarium för länets byggnads- och miljö- och hälsoskyddsinspektörer inledde projektet i mars. Förvaltningen har bedrivit tillsyn vid 10 rivningar. Projektet avslutas mars 2011.	15, 4
	Genom tillsyn och samverkan säkra att avfall inte förs ut illegalt från landet.	Utarbeta rutiner för tillsynen av anmälnings- och tillståndspliktiga avfallshanterare med avseende på gränsöverskridande transporter.	Naturvårdsverket har under året informerat om ett nationellt tillsynsprojekt 2011, vilket vi inväntar.Handledning kommer att tas fram i projektet.	15, 4
	Återvinningen av avfall i anläggningsarbeten ska ske på ett miljö- och hälsomässigt säkert sätt.	Informera byggherrar och entreprenörer om Naturvårdsverkets handbok för återvinning av avfall i anläggningsarbeten.	Förvaltningen har under året hållit information om avfallshandling för Mälarenergis olika verksamheter där schaktning för olika ändamål genomförs. Under året har flera ärenden om återvinning för anläggningsändamål handlagts.	15, 4
Avfall från verksamheter och hushåll.	Genom utbildning öka kompetensen inom avfallsområdet hos handläggarna på förvaltningen.	Intern utbildning för förvaltningen om avfallslagstiftningen, del 2, vid ett utvecklingsmöte.	Då det ännu inte finns någon proposition med förslag till nytt avfallskapitel i miljöbalken genomförs utbildningen i stället 2011.	15
	Genom samverkan bidra till att ta fram nya mål för kommunens avfallsarbete.	Delta i framtagande av kommunens avfallsplan (2010) samt uppdaterad renhållningsordning.	Arbetet med ny avfallsplan och renhållningsordning har påbörjats.	15
Höga ljudnivåer och buller.	Säkerställa att ingen utsätts för så höga ljudnivåer att de riskerar hörselskador.	Tillsyn inför och i samband med Mälarsevenorna.	Inspektioner av öltältet, stora scenen samt andra krogar utfördes vid 3 tillfällen.	15
		Kvällstillsyn av restauranger, diskotek och pubar i samarbete med andra myndigheter, bl a med avseende på höga ljudnivåer.	9 inspektionstillfällen med olika antal objekt.	15
	Säkerställa att ingen utsätts för höga ljudnivåer vid arrangemang med stor ungdomspublik.	Begära in uppgifter om egenkontroll i samband med arrangemang och verksamheter som t ex hockey, bandy och vid dansskolor.	Aktiviteten har ej prioriterats.	15

ANTAL ÅTGÄRDADE HUS

Uppskattat antal åtgärdade hus. Observera att statistiken har reviderats.

RADONMÄTNINGAR I ENBOSTADSHUS

Hittills har radonhalten uppmäts i omkring 17 700 småhus i kommunen. Observera att statistiken är reviderad då fritidshusen är borttagna.

Övriga händelser

Under 2010 har miljö- och hälsoskyddsförvaltningen deltagit i Socialstyrelsens nationella projekt om fastighetsägares egenkontroll. Under våren 2010 skickades informationsbrev till cirka 700 fastighetsägare samt bostadsrättsföreningar angående projektet tillsammans med inloggningsuppgifter. Fastighetsägarna svarade på en webbenkät med frågor angående rutiner för klagomål, temperatur, drift och underhåll av fastigheten samt radon med mera. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har i första skedet prioriterat ägare av flerbostadshus och kommer i senare skede av projektet titta närmare på bostadsrättsföreningar. Utifrån svaren på webbenkäten valdes cirka 60 fastighetsägare ut för inspektioner som påbörjades under hösten 2010 och som fortsätter fram till och med mars 2011. Syftet med projektet är att få information om hur fastighetsägarnas egenkontroll fungerar.

16. Ett rikt växt- och djurliv**Miljö- och konsumentnämndens mål:**

- Nämnden ska i sin tillsynsroll värna om ett rikt växt- och djurliv i Västerås.

Målet var inte prioriterat 2010 men ingick delvis i löpande tillsyn och i samband med planarbete samt i arbetet i stadens NKM-grupp.

17. Riskbaserad, ändamålsenlig, effektiv och professionell livsmedelskontroll

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- I Västerås ska en god livsmedelskvalitet säkras genom kvalificerad, regelbunden och ändamålsenlig kontroll.
- I Västerås ska livsmedelskontrollen bedrivas med särskild hänsyn tagen till de grupper som identifieras som känsliga.

Problemområde	Mål 2010	Aktivitet	Måluppfyllelse	Nationella mål som berörs
Livsmedel.	Säkerställa god livsmedelshygien vid nya livsmedelsanläggningar och vid ägarbyte.	Registrering samt första kontrollbesök vid nya livsmedelsanläggningar och vid ägarbyte.	Registreringar och kontrollbesök i stort sett genomförda.	
	Säkerställa en god livsmedelshygien vid livsmedelsanläggningar i Västerås.	Planerad kontroll av tillverkande livsmedelsföretag (RK 1-5).	Alla tillverkande livsmedelsföretag i riskklass 1-3 kontrollerade.	
		Planerad kontroll av bagerier, kaféer m fl (75 % av anläggningarna kontrollerade) (RK 3-4).	52 % av bagerier, kaféer m fl i RK 3-4 kontrollerade och 15,5 % i RK 5.	
		Planerad kontroll av Centrallasarettets kök samt registrering och kontroll av samtliga avdelningskök (RK 1).	Centrallasarettets kök har under året fått två inspektioner, varvid det i ett av dessa även gjordes en provtagning. Avdelningsköken kontrollerades och registrerades som en anläggning.	
		Planerad kontroll av storhushåll (RK 1-3).	76 % av storhushållen kontrollerade i RK 1-3 och 35 % i RK 4-5.	
		Planerad kontroll av pizzerior (RK3).	90 % av pizzerior kontrollerade i RK 3-4.	
		Planerad kontroll av skolor, förskolor och servicehus (RK 2-3).	90 % av skolor, förskolor och servicehus kontrollerade i RK 2-3 och 80 % i RK 4-5.	
		Planerad kontroll av butiker med manuell hantering (RK 2-4).	92 % av butiker med manuell hantering kontrollerade i RK 2-4.	
		Planerad kontroll av övriga verksamheter (RK 3-5).	7 % av övriga verksamheter kontrollerade i RK 3-5.	
	Säkerställa en effektiv, ändamålsenlig och enhetlig livsmedelskontroll.	Arbeta fram en projektplan som stöd för organisation av riktad kontroll. Bedömningsbank som säkerställer en likvärdig bedömning tas fram för vanligt förekommande frågeställningar.	Den planerade kontrollen har utvecklats under året och en bedömningsbank finns framtagen till stöd för handläggarna.	

Problemområde	Mål 2010	Aktivitet	Måluppfyllelse	Nationella mål som berörs
Livsmedel.	Kännedom om små offentliga verksamheter som tidigare ej omfattats av livsmedelslagstiftningen samt utarbetande av metoder för systematisk kontroll av dessa anläggningar.	I samverkan med berörda nämnder samt verksamhetsutövare kartlägga små offentliga verksamheter och utveckla en effektiv kontrollmetodik för dessa. Fortsättning från 2009.	Kartläggningen har fortsatt. Utbildningsrutiner har kontrollerats via brevinspektion på registrerade verksamheter.	
	Säkerställa god livsmedelshygien vid tillfälliga evenemang i Västerås.	Kontroll vid Västerås vår- och höstmarknad, Mälarveckorna och Power Meet.	Kontroller genomförda.	
	Säkerställa god livsmedelshygien vid hantering av julbord.	Kontroll av samtliga verksamheter som serverar julbord.	Kontroller genomförda.	
	Ökad kunskap om Listeria i kyld konsumtionsfärdig mat.	Listeria i kyld konsumtionsfärdig mat (Riksprojekt).	Projektet genomfört. Inväntar sammanställning från SLV.	

Övriga händelser

Under 2010 har 15 prover tagits i samband med ordinarie tillsynsbesök, endast tre prov har bedömts tjänliga med anmärkning. Inga prover bedömdes som otjänliga.

Julbord

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har i december 2010 inspekterat 29 verksamheter som serverar julbord, jultallrik eller julmat via catering. Resultaten av inspektionerna var generellt sett mycket bra.

Omkring 150 prover har uttagits

för mikrobiologisk analys. Av dessa bedömdes 77 procent som tjänliga och 13 procent som tjänliga med anmärkning. Ett prov bedömdes som otjänligt på grund av påvisad Listeria monocytogenes.

Svampkontroll

Svampkonsulenten Eivor Lindgren har på nämndens uppdrag utfört kontroll av svamp avsedd för försäljning på Stora Torget fem lördagar under september. Vid samma tillfällen har också svamprådgivning förmedlats till privata svampplockare.

18. Kompetenta livsmedelsföretag som tar ansvar för säker mat som är rätt märkt

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- I Västerås ska kontrollen leda till att livsmedelsföretag har rätt kompetens och tar ansvar för att maten är säker och rätt märkt.

Problemområde	Mål 2010	Aktivitet	Måluppfyllelse	Nationella mål som berörs
Kompetens.	Säkerställa att livsmedelsföretag har rätt kompetens.	Utbildning om specialkost riktad till skolor och förskolor.	Utbildning genomfördes i proAros regi.	Livsmedelsföretagen är kompetenta och tar ansvar för sin verksamhet.

19. Minskat tobaksbruk

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Nämnden ska bevaka att ingen utsätts för passiv rökning på serveringar och i offentliga lokaler.
- Nämnden ska i sitt tillsynsarbete förebygga att ingen försäljning av tobak sker till minderåriga.

Problemområde	Mål 2010	Aktivitet	Måluppfyllelse	Nationella mål som berörs
Tobak.	Säkerställa att försäljning av tobak följer lagstiftningens krav.	Tillsyn med fokus på egenkontroll hos de som säljer tobak.	Tobaksprojekt genomfördes under hösten 2010 där 90 verksamheter inspekterades.	

Övriga händelser

Ny tobakslag trädde i kraft den 1 augusti 2010 där polisen fick tydligare tillsynsroll. I och med förändringarna i lagstiftningen har miljö- och hälsoskyddsförvaltningen inspekterat fyra tobakshandlare tillsammans med polisen under 2010.

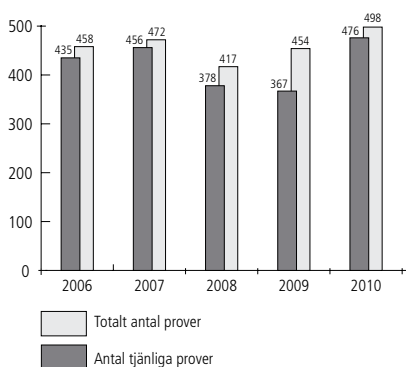
20. Minskad smittspridning

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Miljö- och konsumentnämnden med förvaltning ska genom sitt tillsynsarbete minska risken för objektsburen smitta.

Problemområde	Mål 2010	Aktivitet	Måluppfyllelse	Nationella mål som berörs
Bassängbad.	Säkerställa en effektiv, ändamålsenlig och enhetlig tillsyn av bassängbad.	Vidareutveckla interna rutiner vid etablering av nya bad samt tillsyn av bassängbad.	Vidareutveckling av interna rutiner sker kontinuerligt.	
	Genom ökad kunskap hos verksamhetsutövarna säkerställa att ingen utsätts för hälsorisker vid bassängbad.	Utbildning för verksamhetsutövare som bedriver bassängbad.	Utbildning genomfördes i april.	
	Genom tillsyn säkerställa att ingen utsätts för hälsorisker vid bassängbad.	Inspektioner av badverksamheter enligt flerårsplan.	7 genomförda inspektioner.	
	Genom tillsyn säkerställa att ingen utsätts för hälsorisker vid skärande och stickande verksamheter.	Inspektioner av skärande/stickande verksamhet enligt flerårsplan.	12 genomförda inspektioner.	
Avfall från hushåll och verksamheter.	Säkerställa att tillsynen av animaliska biprodukter bedrivs på ett effektivt sätt.	Utarbeta rutiner för förvaltningens tillsyn av animaliska biprodukter.	Arbetet är påbörjat och kommer att fortsätta 2011, bland annat genom att införa kontrollfrågor i våra inspektionschecklistor för djurhållande lantbruk.	

BASSÄNGER

Övriga händelser

Under 2010 har tre fall av misstänkt legionellasmitta i bostäder utretts av miljö- och hälsoskyddsförvaltningen. Vår tillsyn har medfört att fastighetsägarna har förbättrat sin egenkontroll.

Under 2010 visade 95 procent av proverna godkända kontrollresultat.

21. Säker försäljning av receptfria läkemedel

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Miljö- och konsumentnämnden med förvaltning ska genom kontroll bevaka att försäljningen av receptfria läkemedel följer lagstiftningens krav.

Problemområde	Mål 2010	Aktivitet	Måluppfyllelse	Nationella mål som berörs
Försäljning av receptfria läkemedel.	Säkerställa att försäljning av receptfria läkemedel följer lagstiftningens krav.	Tillsyn med fokus på egenkontroll hos de som säljer receptfria läkemedel.	Samtliga verksamheter som säljer receptfria läkemedel har besökts, 55 st.	

Övriga händelser

Under hösten 2010 har samtliga verksamheter som säljer receptfria läkemedel besökts. Syftet med besöken har varit att få en samlad bild av hur

försäljningen av läkemedel ser ut och konstatera de största bristerna. De största bristerna har bestått av att det saknas komplett dokumentation för rutiner beträffande hantering av

läkemedlen samt skyltning om langningsförbud för nikotinläkemedel. I ett fall har bristerna vidarebefordrats till Läkemedelsverket.

22. Konsumenterna har makt och möjlighet att göra aktiva val

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- I Västerås ska konsumenterna vara medvetna och aktiva.
- Konsumentjuridisk rådgivning (KJR) ska ägna särskild uppmärksamhet till utsatta grupper.
- Det förebyggande arbetet ska senast 2014 vara minst 50 procent.

Problemområde	Mål 2010	Aktivitet	Måluppfyllelse	Nationella mål som berörs
	Medvetna unga konsumenter som gör aktiva val.	Mera Koma, föreläsningsserie riktad till gymnasiet, åk 3. 35 föreläsningar planerade.	32 föreläsningar har genomförts under året till gymnasieelever. På grund av några avbokningar nåddes inte målet.	
	Att sprida kunskap till näringsidkare om marknadsrättsliga regler.	Genomföra 15 frukostmöten med näringsidkare.	5 frukostmöten har genomförts hos de stora hemelektronikföretagen.	
	Att sprida kunskap om konsumenträtt och privatekonomi till nyanlända flyktingar.	Genomföra 9 föreläsningar i konsumenträtt och privatekonomi på Integrationsenheten.	9 föreläsningar har genomförts och vi har tillfrågats om att delta även under 2011.	
	Att sprida kunskap i konsumenträtt och privatekonomi till konsumenter med invandrarbakgrund.	Genomföra 3 föreläsningar för Sesam.	Deltagit vid de två tillfällen under året då utbildning skett.	
	Säkerställa att försäljningen inom berörda områden följer lagstiftningens krav.	Genomföra 1-2 egna marknadskontroller.	En kontroll genomförd på Västerås Cityfestival gällande farliga leksaker samt kontaktuppgifter till knallarna. Dessutom har en marknadskontroll om prisinformation i skyltfönster genomförts.	
	Sprida kunskap om miljö- och hälsoskyddsförvaltningens konsumentjuridiska rådgivning (KJR) och om konsumentlagstiftningen.	Delta på 2 mässor.	Deltagit i Villa familjens mässa samt den "IRL-dag" som anordnats av IT-gymnasiet.	
	Främja konsumenternas intresse samt sprida information om konsumenternas rättigheter och skyldigheter inom konsumentområdet.	4 utåtriktade aktiviteter i förebyggande syfte med informations-spridning på t ex "hantverkarvecka", varna på Hässlö flygplats för timeshare och semesterklubbar.	En informationsvecka gällande hantverkarproblem genomförd, där broschyrer och Hantverksformuläret 09 delades ut till näringsidkare. KJR deltog även i arrangemanget Kulturnatten. Dessutom har information gällande konsumenters rättigheter vid flygstörningar samt en informationsinsats om vad konsumenter bör tänka på inför julhandeln genomförts.	
	Göra konsumenter och näringsidkare medvetna om sina rättigheter och skyldigheter inom konsumenträttsområdet.	Direktrådgivning via telefon, e-post och bokade besök.	Direktrådgivning har genomförts via telefon, e-post och bokade besök enligt verksamhetsplanen.	

Övriga händelser

Konsumenter som tar kontakt med Konsumentjuridisk rådgivning gör detta huvudsakligen per telefon och e-post. Antalet förstagångskontakter har varit totalt 3 478 under 2010. De flesta kontakterna, cirka 25 procent, har rört boende, där efter fordon och transporter med 12 procent och hemelektronik med cirka 8 procent. Uppdelningen kontakter per problemområde blir för konsumenträttigheter 44 procent, informationssökning 24 procent och avtalsvillkor 14 procent. Många frågor handlar om konkreta informationsvägar som till exempel råd inför husköpet, hantverkares offerter etcetera. I många fall är frågorna komplexa och leder till flera kontakter med konsumenten i samma ärende.

Hantverkarveckan

Konsumentjuridisk rådgivning gjorde under våren en satsning mot den problematik som finns i boendefrågor. Många konsumenter och hantverkare kommer i tvist och ofta finns inga skriftliga avtal att falla tillbaka på. Därför togs det fram en broschyr med information inför att anlita en hantverkare, där det även fanns ett avtal medskickat. Denna placerades ut till näringsidkare runt om i staden där konsumenter köper material till renovering. Marknadsföring av hantverkarveckan gjordes via en radioslinga på Mix Megapol.

Västerås har blivit en Fairtrade City

Västerås diplomerades den 4 december 2010 som Fairtrade City.

Diplomeringen ges till de kommuner i Sverige som engagerar sig för en etisk konsumtion och innebär att kommunerna lever upp till ett antal kriterier som bland annat rör upphandlingen av rättvisemärkta produkter. Arbetet genomförs genom informationsspridning om etisk konsumtion och kommunernas utbud av etiskt märkta produkter i kaféer, restauranger, butiker, hotell och på arbetsplatser. Hur mycket av sådana produkter som erbjuds beror på antalet invånare som bor i varje kommun.

Västerås Fairtrade City leds av en styrgrupp med deltagare från miljö- och hälsoskyddsförvaltningen, handeln samt tre politiker. Gruppen arbetar med att informera om vilken betydelse Fairtrade har för samhället och för att uppfylla de kriterier som krävs för att behålla diplomeringen.

Under 2011 planeras ett antal Fairtraderelaterade aktiviteter i Västerås. Syftet är att bidra till en hållbar och rättvis konsumtion och för att förbättra producenternas arbetsförhållanden och rättigheter i utvecklingsländerna. Flera butiker, kaféer och restauranger i Västerås erbjuder Fairtrademärkta produkter. Vanligtvis handlar det om kaffe, te, kakao och bananer, men det går även att hitta choklad, socker, rosor samt kläder av rättvisemärkt bomull. För dem som njuter av ett glas vin finns även rättvisemärkt vin att köpa på Systembolaget.

Uppföljning av den konsumentjuridiska rådgivningen

Under hösten genomfördes en enkätundersökning (Nöjd Kundindex) hos de som kontaktat den konsumentjuridiska rådgivningen. Resultatet visar att cirka 97 procent av kontakterna sker från konsumenter och endast 3 procent från företag. De flesta konsumenterna hittar den konsumentjuridiska rådgivningen via webben (cirka 40 procent). Betyget för frågor om bemötande är generellt mycket högt. Det är lätt att komma i kontakt med rådgivarna, de har ett mycket bra bemötande, är snabba, professionella och ger en bra information. Helhetsbetyget var 4,67 på en femgradig skala. Konsumenterna anser att det viktigaste är att få hjälp att gå vidare, få bra information samt att det är lätt att få kontakt med rådgivarna.

I stadens så kallade Omnibusundersökning under hösten ingick frågan "Känner du till att Västerås stad erbjuder kostnadsfri och opartisk konsumentjuridisk rådgivning?". Resultatet visade att 59 procent inte visste det. De som vet att vi finns är dock väldigt nöjda med våra tjänster enligt vår egen nöjdkundundersökning. Enligt den senare skulle 97,7 procent rekommendera andra att kontakta oss. Dessa resultat stämmer väl överens med en rapport som Konsumentverket tagit fram på uppdrag av regeringen, (Kommunernas konsumentvägledning – bra men okänd, 2010:21). Även denna rapport visar att konsumenterna är nöjda med kvaliteten på tjänsten men att det är många som inte känner till att den finns.

23. Ständig förbättring

Miljö- och konsumentnämndens mål:

- Miljö- och konsumentnämnden med förvaltning ska genom ständig förbättring och effektivisering av verksamheten erbjuda optimal kvalitet på tillsyn och service.
- Miljö- och konsumentnämnden med förvaltning ska uppfattas som trovärdig av konsumenter, media och företag.

Problemområde	Mål 2010	Aktivitet	Måluppfyllelse	Nationella mål som berörs
Extern information.	Uppdaterad information på webbplatsen och intranätet.	Publicera lämpligt material på intranät/vasteras.se.	Har ej varit prioriterat, men löpande uppdatering har skett.	
	Förvaltningen ska synas vid evenemang som an knyter till vår tillsyn.	Deltagande i utställningar och andra publika evenemang.	Har ej varit aktuellt.	
	Uppdaterad information att lämna ut till nya verksamheter.	Uppdatera det informationsmaterial som är riktat till nya verksamheter.	Uppdatering och anpassning till Västerås stads grafiska profil har påbörjats och slutförs våren 2011.	
Ständig förbättring.	Ett uppdaterat ledningssystem för kvalitet, miljö och arbetsmiljö.	Uppdatering av Handboken.	Revidering genomförd.	
	Personlig utveckling i yrkesrollen.	Coachning i inspektörsrollen.	Enstaka coachning har skett.	
Administration.		Ta fram nya rutiner för kompetensutveckling/försörjning.	Har påbörjats och fortsätter 2011.	
	Ett gemensamt ärendehanteringssystem för nämndadministrationen i Västerås stad.	Införa VÅHS i nämndadministrationen.	Har ej varit aktuellt.	
	Samordnade processer i Västerås stad så att västeråsaren får en väg in.	Delta i tjänstenätverk inom relevanta områden.	Vi har deltagit i tjänstenätverket Bo och Bygga.	
		Utveckla en e-tjänst för registrering av livsmedelsverksamhet.	E-tjänst i drift i september 2010.	
		Utveckla e-tjänster.	E-tjänst för radon påbörjad, klar våren 2011.	
	Alla instrument som används ska vara inventerade och kalibrerade.	Genomgång av instrument.	Genomfört.	
	Effektiva processer i den egna verksamheten.	Verksamhetsmodellering av registrering av livsmedelsverksamhet samt ytterligare en tjänst.	Har ej varit aktuellt.	

Övriga händelser

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har ett integrerat ledningssystem för miljö, kvalitet och arbetsmiljö. Arbetet har uppmärksammat runt om i Sverige. Representanter från förvaltningen har i olika sammanhang, såväl internt som externt, redovisat våra erfarenheter av detta arbete.

Arbetet med ledningssystemet har gett kraft åt flera andra förändringar, bland annat har vidareutvecklingen av verksamhetsplanen fortsatt. Förvaltningen planerar nu fullt ut sin verksamhet utifrån de nationella miljökvalitetsmålen, miljöprogram och folkhälsoprogram för Västerås samt de nationella målen för livs-

medel. Ambitionen är att prioritera de frågor där vi har störst möjlighet att åstadkomma miljö- eller hälso nytta.

Uppföljning av målen till ledningssystemet sker i samband med ledningens genomgång i miljö- och konsumentnämnden.

MEDARBETARE

Medarbetarfakta

På miljö- och hälsoskyddsförvaltningen fanns under året 33 tillsvidareanställda. Dessa tjänster var fördelade på 22 kvinnor och elva män. Av kvinnorna var 20 handläggare och två administratörer. Samtliga män var handläggare. Under 2010 arbetade 33,3 årsarbetare. Förvaltningens fast anställda hade en medelålder på 45 år.

Sjukfrånvaro och övrig frånvaro

Frånvaron är generellt låg. Under 2010 har förvaltningens medarbetare varit frånvarande på grund av sjukdom 6,7 dagar i snitt per anställd. Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaron visar att totala sjukfrånvarotiden under 2010 var 1,93 procent av sammanlagd ordinarie arbetstid.

Lärande och utveckling

Den personliga utvecklingen diskuteras med varje medarbetare i samband med medarbetarsamtal. Flera medarbetare har under året fått möjlighet att utvecklas genom att få prova på delvis nya arbetsuppgifter. Flera personer har också under 2010 beviljats tjänstledighet för att få prova på mer utmanande uppgifter. Prioriterade områden för kompetensutveckling diskuteras löpande.

Förankring av medarbetaridén

Tankarna i stadens medarbetaridé ligger i linje med arbetet med förvaltningens ledningssystem. Frågor om förhållningssätt och utveckling av ett gott arbetsklimat diskuteras på gemensamma möten. Genom att ständigt föra en dialog om utvecklingen av arbetsplatsen ges möjlighet till stor delaktighet. Förvaltningen har deltagit i stadens medarbetarenkät 2010.

Hälsofrämjande åtgärder

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har fortsatt det arbete som initierades i samband med hälsodiplomeringen i februari 2003. Bland annat erbjuds motion på arbetstid, frukt, gemensamma utbildningar och friskvårdsaktiviteter. Arbetet ingår numera som en del i arbetsmiljödelen i ledningssystemet. Hälsotjänster följs upp i samband med medarbetarenkäten och berörs även vid medarbetarsamtalen.

Mångfald, integration och jämställdhet

Förvaltningen är indelad i två enheter med en enhetschef för varje enhet. Förvaltningen har en ärligen reviderad jämställdhetsplan där det bland annat ingår att genom anpassning av arbetstider underlätta för småbarnsföräldrar. Detta är också mycket aktuellt på en förvaltning med förhållandevis unga medarbetare.

Förvaltningens mångfald och könsfördelning beaktas i första hand i samband med nyrekryteringar.

TILLSVIDAREANSTÄLLDA I DECEMBER 2010

	Antal		Medianlön		Lönespann
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	
Handläggare	18	10	27 850	28 550	25 900-32 400
Adm. personal	2	0	23 875	-	23 400-24 350
Ledning	2	1	40 000	51 500	38 600-51 500

Individuell lönesättning tillämpas

EKONOMISK ÖVERSIKT

	UTFALL 2010	BUDGET 2010	UTFALL 2009
Avgifter	8,8	8,7	8,9
Summa intäkter	8,8	8,7	8,9
Kostnader för arbetskraft	-16,7	-16,6	-13,8
Övriga kostnader	-6,6	-6,6	-6,7
Hyseskostnader	-1,8	-1,8	-1,9
Avskrivningar	0	0	0
Summa verksamhetens kostnader	-25,1	-25,0	-24,7
ÅRETS NETTOKOSTNAD	-16,3*	-16,3*	-15,7

*inklusive 500 tkr i tilläggsbudget

Kommentarer

Nämndens intäkter har under 2010 varit cirka 100 000 kronor mer än budgeterat samtidigt som kostnaderna också överstigit budget med samma summa. Detta innebär sammantaget att budget och utfall är i balans. Under 2009 genererades ett överskott som huvudsakligen orsakades av att avloppsintäkterna var 600 000 högre än budgeterat. Under 2010 har intäkterna för enskilda avlopp hamnat på en mer normal nivå.

VÄSTERÅS STAD

Miljö- och Konsumentnämnden

Stadshuset

721 87 Västerås

Telefon: 021-39 00 00

E-post: miljo-halsoskyddsforvaltningen@vasteras.se

www.vasteras.se